

45 bodova

23.5 (2)

28 (3)

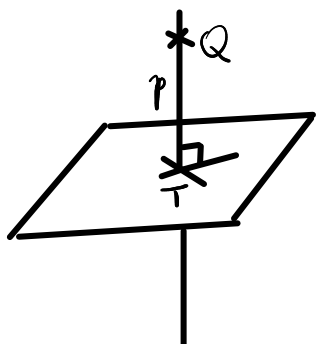
34 (4)

39.5 (5)

mat4 4. srpnja 2023. IME i PREZIME:

5 bodova

1. Promatraj ravninu N s jednadžbom $x + y + z + 1 = 0$ i točku $Q(0, 0, 1)$ koja je van ravnine. Nadj pravac p koji prolazi kroz Q , a okomit je na N u parametarskom obliku i probodište tog pravca s N (dakle okomitu projekciju Q na N).

T-probodište

$$p... \vec{r}(t) = T + t\vec{n}$$

$$\uparrow \vec{n} (1, 1, 1)$$

Q je mjera, za neki t

$$(0, 0, 1) = (x_T, y_T, z_T) + t(1, 1, 1)$$

$$\Rightarrow x_T = -t, y_T = -t, z_T = 1-t, T \in N$$

$$(-t) + (-t) + (1-t) + 1 = 0$$

$$2-3t=0 \Rightarrow t = \frac{2}{3} \text{ za točku } T$$

$$T \text{ je za } t=0, \text{ dakle } T(x_T, y_T, z_T) = \left(-\frac{2}{3}, -\frac{2}{3}, \frac{1}{3}\right)$$

$$p... \underline{\vec{r}(t) = \left(-\frac{2}{3} + t, -\frac{2}{3} + t, \frac{1}{3} + t\right) = T + t(1, 1, 1)}$$

4 boda

2. Promatrajmo 2×2 matrice s elementima u tijelu kvaterniona, gdje je $i^2 = j^2 = k^2 = -1$, $ij = k$, $jk = i$, $ki = j$, $ji = -k$, $kj = -i$, $ik = -j$. Izračunaj

$$\begin{pmatrix} j & 2 \\ i & k \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} k+i & j \\ 1 & j \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} j(k+i) + 2 \cdot 1 & j \cdot j + 2 \cdot j \\ i(k+i) + k \cdot 1 & i \cdot j + k \cdot j \end{pmatrix} \\ = \begin{pmatrix} i - k + 2 & -1 + 2j \\ -j - 1 + k & k - i \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 + i - k & -1 + 2j \\ -1 - j - k & -i + k \end{pmatrix}$$

3. Ispiši sve inverzije u permutaciji, napiši broj inverzija i paritet

4 boda

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 \\ 6 & 2 & 4 & 5 & 1 & 3 \end{pmatrix}$$

$$(1,2), (1,3), (1,4), (1,5), (1,6), (2,5), (3,5), (3,6), (4,5), (4,6)$$

10 inverzija

paritet (+)

Inverzija permutacije s je par (i,j) gdje je $i < j$, a $s(j) > s(i)$. Npr. $(1,6)$ ide u $(6,3)$ pa je inverzija, a $(2,4)$ ide u $(2,5)$ pa nije inverzija.

Paritet je paran ili +1 ako je broj inverzija paran.

Paritet je neparan ili -1 ako je broj inverzija neparan. (Dakle (-1) potencirano na broj inverzija.)

4. Promatramo trostranu piramidu kojoj su četiri vrha

5 bodova

$$E(2, 1, 0), F(-1, 2, 3), G(-2, 4, 1), H(0, 0, -2).$$

Nadji volumen piramide.

$$\begin{array}{l} E(2, 1, 0) \\ F(-1, 2, 3) \\ G(-2, 4, 1) \\ H(0, 0, -2) \end{array} \quad \begin{array}{l} \left| \begin{array}{c} \vec{EF} \\ \vec{EG} \\ \vec{EH} \end{array} \right| = \begin{pmatrix} 2 & 1 & 3 \\ -4 & 3 & 1 \\ -2 & -1 & -2 \end{pmatrix} \\ \\ V = \pm \frac{1}{6} \left| \begin{array}{ccc} -2 & 1 & 3 \\ -4 & 3 & 1 \\ -2 & -1 & -2 \end{array} \right| = \end{array}$$

$$\pm \frac{1}{6} \left(-2 \begin{vmatrix} 3 & 1 \\ 1 & -2 \end{vmatrix} + 4 \begin{vmatrix} 1 & 3 \\ -1 & -2 \end{vmatrix} - 2 \begin{vmatrix} 1 & 3 \\ 3 & 1 \end{vmatrix} \right)$$

$$= \pm \frac{1}{6} \left(\underset{10}{-2(-5)} + \underset{4}{4(1)} - \underset{+16}{2(-8)} \right) = 5$$

2+2+2

5. a) Definiraj normalnu podgrupu.

$$\{hg \mid h \in H\}$$

Podgrupa H je normalna ako je svaka njena lijeva susjedna klasa Hg (g proizvoljni ali fiksni element u G) jednaka desnoj susjednoj klasi gH . Alternativno, za svaki $g \in G$

$$\{gh \mid h \in H\} = gHg^{-1} = H$$

$$\{g \cdot h \mid h \in H\}$$

b) Napiši Cayleyev teorem u teoriji grupa..

Svaka grupa je izomorfna podgrupi permutacija nekog skupa.

c) Napiši Lagrangeov teorem u teoriji grupa.

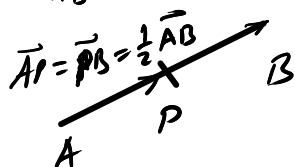
Broj elemenata u konačnoj grupi je uvijek djeljiv s brojem elemenata u ma kojoj njezinoj podgrupi.

4 boda

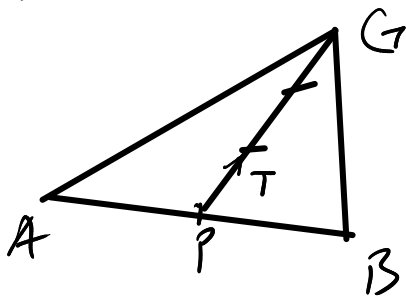
6. Trokut $\triangle ABG$ ima koordinate vrhova (u ravni) $A(1, 2, 3)$, $B(0, 1, 4)$, $G(2, 2, 2)$.
Nadji polovište stranice AB i koordinate težišta T tog trokuta.

$$\vec{AB} = (-1, -1, 1)$$

$$P_{AB} = A + \frac{1}{2}\vec{AB} = (1, 2, 3) + \frac{1}{2}(-1, -1, 1) = \left(\frac{1}{2}, \frac{3}{2}, \frac{7}{2}\right)$$

$$\text{d. } x_P = \frac{x_A + x_B}{2} = \frac{1+0}{2}, y_P = \frac{y_A + y_B}{2} = \frac{2+1}{2}, z_P = \frac{z_A + z_B}{2} = \frac{3+4}{2}$$

$$\vec{PT} = \frac{1}{3}\vec{PG} \text{ po teoremu o težištu i težišnicama}$$

$$T = P + \frac{1}{3}\vec{PG} = \left(\frac{1}{2}, \frac{3}{2}, \frac{7}{2}\right) + \frac{1}{3}\left(2 - \frac{1}{2}, 2 - \frac{3}{2}, 2 - \frac{7}{2}\right) = \left(1, \frac{5}{3}, 3\right)$$

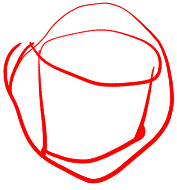
alternativno, $x_T = \frac{x_A + x_B + x_G}{3} = \frac{1+0+2}{3} = 1$

$$y_T = \frac{y_A + y_B + y_G}{3} = \frac{2+1+2}{3} = \frac{5}{3}$$

$$z_T = \frac{z_A + z_B + z_G}{3} = \frac{3+4+2}{3} = 3$$

5 bodova

7. Promatrajmo uspravni VALJAK takav da je njegov poprečni presjek kružnica polumjera 6 cm i visina 4 cm i opiši oko njega sferu. Dakle, gornja i donja osnovica valjka diraju sferu u svojim vanjskim obodima. Nadji obje površine ta dva dijela i njihov omjer: omjer površine (oplošja) sfere i površine valjka.

$$R = \sqrt{\left(\frac{h}{2}\right)^2 + r^2} = \sqrt{\left(\frac{4}{2}\right)^2 + 6^2}$$

$$R = \sqrt{16 + 36} = \sqrt{52}$$

$$P_{\odot} = 4R^2\pi = 4 \times 52 \times \pi = 208\pi = 208 \times 3.14159 \dots$$

$$P_{\square} = 2B + P_{\mu} = 2r^2\pi + 2r\pi h = 2\pi r(r + h) = 12\pi(6 + 4) = 120\pi$$

$$\frac{P_{\odot}}{P_{\square}} = \frac{208}{120} = \frac{104}{60} = \frac{52}{30}$$

4 boda

8. Neka je $e = (e_1, e_2)$ baza vektorskog prostora $\mathbb{R}^2$ gdje je

$$e_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix}, \quad e_2 = \begin{pmatrix} 3 \\ 1 \end{pmatrix}$$

(u standardnoj bazi $\begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \end{pmatrix}$ od $\mathbb{R}^2$; $e_1 = 1 \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix} + 2 \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \end{pmatrix}$ itd.) i linearni operator $h: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ dan vrijednostima na bazi, $h(e_1) = e_1 - e_2$, $h(e_2) = 2e_1 + e_2$.

a) koliko je $h(e_1 + e_2)$ u bazi e_1, e_2 ; (koristi linearnost od h !)?

b) Rezultat napiši i u standardnoj bazi.

c) Napiši vektor $\begin{pmatrix} 4 \\ 1 \end{pmatrix}$ kao linearnu kombinaciju $\lambda e_1 + \mu e_2$ (nadji $\lambda, \mu \in \mathbb{R}$).

$$h(e_1 + e_2) \stackrel{\text{linearnost od } h}{=} h(e_1) + h(e_2) = e_1 - e_2 + 2e_1 + e_2 = 3e_1 = \underbrace{\begin{pmatrix} 3 \\ 6 \end{pmatrix}}_{\text{a) b)}}$$

$$c) \begin{pmatrix} 4 \\ 1 \end{pmatrix} = \lambda \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix} + \mu \begin{pmatrix} 3 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda + 3\mu \\ 2\lambda + \mu \end{pmatrix}$$

$$\lambda + 3\mu = 4$$

$$2\lambda + \mu = 1 \Rightarrow \mu = 1 - 2\lambda$$

$$\lambda + 3(1 - 2\lambda) = 4 \Rightarrow -5\lambda = 1 \Rightarrow \lambda = -\frac{1}{5}$$

$$\mu = 1 - 2\left(-\frac{1}{5}\right) = \frac{7}{5}$$

provjera:

$$-\frac{1}{5} \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix} + \frac{7}{5} \begin{pmatrix} 3 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -\frac{1}{5} + \frac{21}{5} \\ -\frac{2}{5} + \frac{7}{5} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 4 \\ 1 \end{pmatrix}$$

3 boda

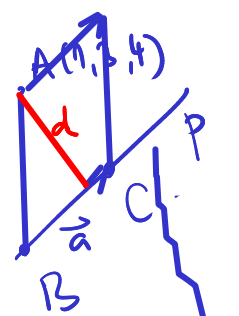
9. Nadjite kut između ravnina $2x + 2y + 3z - 1 = 0$ i $3x + y + z - 1 = 0$ (priznajte se i ako nadjete samo kosinus ili sinus tog kuta).

to je ujedno kut između njihovih normala, a pripadni normalni vektori su $(2,2,3)$, $(3,1,1)$, dakle

$$\cos \theta = \frac{(2,2,3) \cdot (3,1,1)}{\sqrt{2^2+2^2+3^2} \sqrt{3^2+1^2+1^2}} = \frac{11}{\sqrt{17} \sqrt{11}} = \sqrt{\frac{11}{17}}$$

5 bodova

10. Nadjite udaljenost od pravca $t \mapsto (-1+t, -2+t, 1-2t)$ do točke $A(1, 3, -1)$.

$p \dots \vec{r}(t) = \underset{B}{(-1, -2, 1)} + t \underset{\vec{a}}{(1, 1, -2)}$

$d = \frac{\|\vec{a} \times \vec{BA}\|}{\|\vec{a}\|} \leftarrow \text{formula}$

$\vec{BA} = (1 - (-1), 3 - (-2), 4 - 1) = (2, 5, 3)$

$\vec{a} \times \vec{BA} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 1 & 1 & -2 \\ 2 & 5 & 3 \end{vmatrix} = 13\vec{i} - 7\vec{j} + 3\vec{k}$

$\|\vec{a}\| = \|(1, 1, -2)\|$

$\|\vec{a} \times \vec{BA}\| = \sqrt{13^2 + 7^2 + 3^2} = \sqrt{169 + 49 + 9} = \sqrt{227}$

$\|\vec{a}\| = \sqrt{1^2 + 1^2 + (-2)^2} = \sqrt{6}$

$d = \sqrt{\frac{227}{6}}$